

EEN AVONTUURLIJK GELOOF

INHOUD

Met dank aan... 9

Inleiding: 13

De plaats die alle kinderen kennen

1. Gevaarlijke verwondering 23
2. Riskante nieuwsgierigheid 45
3. Roekeloze overgave 63
4. Gewaagde speelsheid 85
5. Ademloos luisteren 109
6. Onverantwoorde passie 125
7. Gelukkige verschrikking 145
8. Naïeve genade 163
9. Kinderlijk geloof 181

Tot besluit 197

Noten 199

Over de Schrijver 203

INLEIDING

DE PLAATS DIE ALLE KINDEREN KENNEN

Toen ik een jaar of zes was, was Superman mijn favoriete stripfiguur. Ik koesterde een diepe bewondering voor zijn kracht, zijn röntgenogen, zijn gekleurde uniform en zijn vuurrode cape. Maar wat toch wel het meeste tot mijn verbeelding sprak, was dat Superman kon vliegen. Ik fantaseerde als kind heel wat af, en dat ging meestal over vliegen. Ik wilde zo graag kunnen vliegen! Ik was ervan overtuigd dat het kon. Ik haalde mijn vriendjes over om Superman te spelen, maar ze hadden er meestal al snel genoeg van, omdat ik altijd Superman wilde zijn. Ik *moest* wel Superman zijn, zei ik dan, omdat ik gewoon meer over vliegen wist dan zij.

Vaak glipte ik de badkamer van mijn ouders in, op zoek naar de stapel verboden handdoeken (de dikke, nieuwe handdoeken, die alleen voor logé's waren bestemd). Eenmaal buiten bond ik de handdoek om mijn nek, die vervolgens achter mij aan door de modder sleepte. Dan nam ik een flinke aanloop en sprong van het hoogst haalbare lanceerplatform dat ik kon vinden. Met uitgestrekte armen, mijn cape als een bollend zeil achter me, de wind suizend langs mijn oren, was ik er rotsvast van overtuigd dat ik vloog.

Totdat ik op een dag, volkomen onverwacht en onaan-

gekondigd, wakker werd en nooit meer een ‘cape’ heb gedragen. Ik heb geen idee waardoor die verandering kwam, maar het was een feit: vanaf dat moment wist ik dat vliegen slechts kinderlijke fantasie was. Ik zou nooit kunnen vliegen. . . en Superman bestaat niet.

Terugkijkend, besef ik dat die dag van ‘verlichting’ eigenlijk een trieste dag was. Ik weet nu dat er op die dag iets in mij is gestorven. Wat dat ‘iets’ ook was, het was het materiaal waarvan dromen en fantasieën worden gemaakt – de plaats waar gedanst wordt, gezongen, gelachen en gespeeld. Zelfs als jongetje van zes begreep ik dat het er niet eens om ging of ik wel of niet kon vliegen. Het was het gevoel tot in mijn vingertoppen te leven, toen ik *dacht* dat ik kon vliegen. Het was de stem diep van binnen – een warme, vriendelijke stem, een levendige, overtuigende stem, een onstuimige en gevaarlijke stem. Telkens als ik die stem hoorde, wist ik wie het was: God. Maar op die dag, toen ik nog maar zes jaar jong was, kon ik Gods stem opeens niet meer horen.

In *ieder* van ons schuilt diep van binnen een *stem*. Die stem spreekt ons voortdurend toe en klopt aan de deur van ons geweten. Zolang we kind zijn, is die stem luid en duidelijk (zoals bij mij), en bepaalt ons bewustzijn met overweldigende helderheid. Niet met het lawaai van een trein of een straalmotor. Nee, die stem schreeuwt ons fluisterend toe, als de wind die zachtjes door een veld met madeliefjes waait en hun bloemblaadjes dwarrelend meevoert de lucht in, om er een sneeuwstorm van bloemen van te maken. Of als duizend fluiten die weergalmen in het bos. Deze stem van onze kinderjaren is de stem van verwondering en verbazing, de stem van God, die ons altijd heeft toegesproken, zelfs voordat we werden geboren.

Op een trieste dag merken we dat we iets kwijt zijn. We

kunnen de stem van God niet langer horen en we blijven achter in stilte – geen kalm stilzwijgen, maar een bulderende stilte.

Het is niet zo dat we Gods stem niet langer wilden horen. God bleef gewoon tegen ons praten. Maar ons leven werd steeds luidruchtiger. Het aanzwellende crescendo van onze bezittingen, het oorverdovende lawaai van een overvolle agenda en het zielsverstikkende volume van onze eindeloze bezigheden hebben de kalme, zachte stem van God overschreeuwd.

De meesten van ons kunnen niet aangeven *wanneer* dat is gebeurd; we weten alleen *dat* het is gebeurd. Toen het tot ons doordrong dat de stem van God er niet meer was, bleek er heel wat in ons te zijn gestorven. Idealisme en onschuld legden als eersten het loodje. En op het gehavende terrein van onze ziel lagen de verwelkte overblijfselen van dromen, spontaniteit, poëzie, passie en van onszelf – ons *werkelijke* ik, zoals we oorspronkelijk bedoeld waren.

Wat is er gebeurd? Waar is die sprankelende levendigheid gebleven? Hoe is het mogelijk dat we opgroeien, twaalf of vijftien jaar (soms nog meer) met een opleiding bezig zijn, trouwen, kinderen krijgen, tientallen jaren werken en toch niet *echt* leven? Hoe is het mogelijk dat we ons leven beginnen met helderheid en passie, verwondering en spontaniteit, maar ergens in het midden of aan het einde van ons leven vervallen blijken te zijn tot dorheid, vaagheid, lusteloosheid en onverschilligheid?

De ziel sterft nooit ineens. Het is een langzame dood, een opeenvolging van kleine doodjes, die doorgaat totdat we op een dag wakker worden buiten het bereik van Gods stem, aan de buitenste rand van Gods liefde, ver weg van het avontuur van Gods aanspraak op ons leven.

Ik woon in een dal, in de schaduw van de berg Shasta, dat bezaaid is met resten lava van vroegere vulkanische uitbarstingen. Vanwege de vruchtbare grond is Siskiyou County, in het noorden van Californië, een lappendeken van ranches. De meeste ranches zijn veefokkerijen en het krioelt er van de koeien. Als een koe de weg op loopt en iemand rijdt haar aan met zijn auto, dan is de bestuurder wettelijk aansprakelijk voor de dood van het beest. Om veel ranches staat een stevige omheining, maar toch slagen teveel koeien er nog steeds in op de weg te komen. Op een morgen las ik een verhaal, waarin een boer uitlegt hoe het komt dat zoveel koeien verdwalen en op de weg terecht komen.

Midden in een weiland staat een koe aan een graspol te knabbelen. Het beest schuifelt van de ene graspol naar de andere, en voordat ze er erg in heeft, staat ze vlak bij het hek te grazen. Vervolgens ziet ze een heerlijk mals groen hapje aan de andere kant van het hek, kruipt door een oude opening in de omheining en ontdekt dat ze midden op straat staat. ‘Koeien verdwalen niet met opzet,’ legde de boer uit. *‘Ze raken gewoon knabbelend de weg kwijt!’*¹

Zonder dat de boer het wist, had hij het niet alleen over koeien. Niemand van ons loopt met opzet weg uit de groene weide van Gods stem! Niemand van ons komt met opzet terecht op de gezapige, lusteloze weg van de alledaagse sleur. Eerst knabbelen we aan de struik van onze opleiding, vervolgens aan de struik van het huwelijk, van de kinderen en van een nieuw huis, totdat we op een dag wakker worden en tot de ontdekking komen dat we al knabbelend de weg zijn kwijtgeraakt.

In mijn geval heeft het vijftig jaar geduurd voordat ik be-

sefte dat ik verdwaald was. Niemand wist het – uiterlijk gezien, leek mijn leven op rolletjes te lopen. Ik was predikant, nota bene. Ik had vijftienvintig jaar fulltime christelijk werk gedaan, en mijn dagen bestonden voor het grootste deel uit het schrijven of praten over Jezus. Maar toch was ik verdwaald, verward, afgepeigerd, verdord en leeggezogen. Het was me aardig gelukt om te doen alsof ik vol leven zat, maar van binnen was ik bijna dood.

Ten einde raad nam ik een boek ter hand van Henri Nouwen: *In de naam van Jezus*.²

Het is maar een dun boekje. Ik had het binnen een paar uur uit, maar het lezen ervan was eigenlijk van ondergeschikt belang. Het ging om wat er door mijn hoofd galmde, toen ik het boekje uit had. Ik had een bekende stem gehoord. Geluidloos, dat wel, maar ik had de stem evengoed gehoord. Het was de stem van mijn jeugd. Het was onmiskenbaar de stem van Jezus. Hij had mij gevonden! Hij had zich schuilgehouden in de bladzijden van Henri's boek, en mijn hart trilde van blijde verwachting. De mist in mijn ziel begon op te trekken en ik voelde het begin van een onstuimig, nieuw leven. Ik was blij en bang tegelijk, omdat ik wist dat, als ik naar deze Jezus zou luisteren en Hem zou volgen – als ik, net als de discipelen, mijn vissersboot of mijn belastingkantoor zou achterlaten – Hij me zou leiden naar gevaarlijk terrein, waar elke dag bol zou staan van zowel gevaar als verwondering: van een avontuurlijk geloof!

Ik had gelijk. Vijf jaar geleden besloot ik opnieuw gehoor te geven aan de stem van Jezus, en mijn leven is sindsdien compleet veranderd. Hij vertelt me niet voortdurend wat ik moet *doen*, maar *hoeveel Hij van me houdt*. Hij heeft mijn gedrag niet gecorrigeerd, maar Hij heeft me in zijn armen genomen. Hij heeft me niet beschermd tegen de gevaren van het leven,

maar Hij heeft me gebracht naar het gevaarlijke terrein van een onstuimig en angstaanjagend geloof van blijvende verwondering.

Dit boek heet *Een avontuurlijk geloof*. Het is een boek over de eigenschappen die van een kinderleven een avontuur maken. Als volwassenen die eigenschappen opnieuw ontdekken, als we ons kind-zijn opnieuw opeisen, stuiten we op de aanwezigheid van God. En verwonderd ontdekken we de plaats die alle kinderen kennen: de plaats waar we opnieuw de fluisterstem van Jezus kunnen horen. Jezus voelde zich altijd aangetrokken tot kinderen, omdat kinderen zich altijd aangetrokken voelden tot Hem. Als we avontuurlijk gaan geloven, komt onze ziel tot leven en merken we dat we staan op het randje van een geweldig, geheimzinnig leven.

Een waarschuwing is hier wel op zijn plaats. Dit is geen boek met principes of regels over hoe je een gelukkig christelijk leven kunt leiden. Het is een bijna onleesbaar handschrift van iemand die met grote ogen van verwondering door het leven gaat en nauwelijks kan verwerken wat hij onderweg te zien krijgt. De woorden in dit boek zijn niet groots en meeslepend. Ze zijn stamelende, ongeordende, onsamenhangende, nietige pogingen om het avontuur van een kinderlijk geloof te beschrijven. Ze zijn rommelig en onevenwichtig – verre van netjes geordend. Sommige woorden kunnen irritant en hinderlijk zijn, zoals kleine kinderen van tijd tot tijd onze rust kunnen verstoren. Ik hoop dat die woorden een vruchtbaar ongemak en een welkome irritatie vormen, omdat ik heb ontdekt dat achter die irritatie en dat ongemak nieuwe ontdekkingen kunnen schuilgaan.

Het is een avonturenboek, geschreven door een man die gevaarlijk dicht bij het punt stond zijn kinderlijke geloof te

verliezen, en die nog bezig is te ontdekken hoe hij weer kind kan worden. Het is geen boek met antwoorden van iemand die zijn doel al heeft bereikt. Het is eerder een verzameling vage indrukken van iemand die met vallen en opstaan God op het spoor is.

Een avontuurlijk geloof is bedoeld als een speels boek. De titels van de hoofdstukken, de woorden en de verhalen zijn bedoeld om met uw verwachtingen te spelen. Een goede vriend van mij zegt vaak: 'Als je doet wat je altijd doet, krijg je wat je altijd krijgt.' Ik heb *met opzet* geprobeerd een onvoorspelbaar boek te schrijven over God, vol vreemde en onverwachte woorden, in de hoop dat u krijgt wat u niet had verwacht.

Ik hoop dat u tijdens het lezen van dit boek Jezus zult ontdekken, zoals ik Hem tijdens het schrijven heb ontdekt. Ik hoop dat u tijdens het lezen nooit helemaal zeker zult weten of u Jezus achterna zit of dat Hij u achterna zit. Ik heb het goede nieuws ontdekt dat, als Jezus dichtbij is, het eigenlijk niet uitmaakt wie wie op het spoor is.

Mijn gebed is *niet* dat u, door het lezen van dit boek, nieuwe kennis opdoet over het christelijk geloof. Nee, het is mijn gebed dat u tijdens het lezen de fluisterstem van Jezus zult horen, en dat u ergens tussen de bladzijden van dit boek zult merken dat allerlei kinderlijke eigenschappen tot leven komen: passie, nieuwsgierigheid, ongedwongenheid en verwondering. Laat het vuur van Jezus' aanwezigheid u ieder moment van uw leven opnieuw mogen vullen met vuur en avontuur!

MIKE YACONELLI

OM OVER NA TE PRATEN

1. Denk eens terug aan uw jeugd. Welke figuren waren uw helden? Probeerde u hen ook na te bootsen?

2. Maak een tekening van uw superheld. Omdat u probeert u in te leven in uw kinderjaren, is het niet erg als uw tekening niet perfect is. (Weet u nog dat uw moeder al uw tekeningen op de koelkast plakte, toen u klein was?)

3. Als de tekening klaar is, maak dan een lijstje van de eigenschappen die u het meest bewonderde in uw superheld. Was dat een bepaalde macht? Of was het omdat uw held andere mensen hielp? Als u deze vragen in groepsverband beantwoordt, probeer dan in een paar zinnen aan de anderen duidelijk te maken wie uw superheld was. Beschrijf wat u zo indrukwekkend aan die figuur vond.

4. Wanneer was uw superheld uw persoonlijke held niet meer?

5. Wat betekent het volgens u om *de fluisterstem van Jezus* te horen? Hebt u zijn fluisterstem ooit gehoord?

6. Denk na over de volgende zinnen uit de inleiding:

Toen het tot ons doordrong dat de stem van God er niet meer was, bleek er heel wat in ons te zijn gestorven.

Maar toch was ik verdwaald, verward, afgepeigerd, verdord en leeg gezogen. Het was me aardig gelukt om te doen alsof ik vol leven zat, maar van binnen was ik bijna dood.

Het is een avonturenboek, geschreven door een man die gevaarlijk dicht bij het punt stond zijn kinderlijke geloof te verliezen.

7. Komen zulke gedachten ooit bij u op? Wees eerlijk. Als u aan de grond zit, hebt u dan ooit het gevoel dat u aan de buitenkant wel vol leven lijkt te zijn, maar van binnen bijna dood bent? Vraagt u zich wel eens af of u ooit een kinderlijk geloof hebt gehad?

8. Welke verwachtingen hebt u van dit boek, nadat u de inleiding hebt gelezen? Schrijf ze hier op. Als u het boek uit hebt, bekijk dan hoeveel van uw verwachtingen werkelijkheid zijn geworden.

GEVAARLIJKE VERWONDERING

*We bedekken onze fundamentele onwetendheid
met woorden,
maar we durven ons niet te verwonderen,
we zijn bang om 'mysterie' te fluisteren.¹*

*Soms denk ik dat we het meest te doen moeten hebben met
mensen die eenmaal hebben geweten wat diepgang was,
maar die zijn afgestompt
of het gevoel van verwondering zijn kwijtgeraakt.²*

*We leven in een tijd dat het geloof dun is,
omdat onze hunkering naar wat boven
en buiten ons is, is verdoofd,
en ons vermogen om ons te verwonderen
is teruggebracht tot slimme foefjes.³*

Het was een sneeuwbus die je niet snel vergeet. Miljoenen witte vlokken dwarrelden door de lucht, verstilden de aarde en absorbeerden elk geluid. Het gevolg was een stilte die haast tastbaar was.

Mijn neefje stond in de woonkamer, vlak bij deur naar de veranda. Het verschijnsel sneeuw was hem volkomen vreemd en zijn tweejarig leven stond op het punt onherroe-

pelijk te veranderen. Zijn ogen keken niet-begrijpend; zijn lijfje wist niet wat het moest doen; zijn bewustzijn stond op het punt te worden overstelpt door een overweldigend nieuwe ontdekking.

Moeder was in het donker door de dikke laag sneeuw op de veranda geploeterd om het gebeuren op video vast te leggen. Vader stond bij de schuifdeur die was ontgrendeld om hem snel te kunnen openen. De hand van Oom rustte op de lichtschakelaar, klaar om de veranda te verlichten. En Tante stond klaar om haar neefje deze mysterieuze, nieuwe wereld van glinsterend ijs en bevroren zachtheid in te dragen.

Het was zo ver.

Precies op het juiste moment gingen de lichten op de veranda aan, begon de camera te zoemen, gleed de schuifdeur open en werd het tweejarige ventje overgebracht van een wereld die hij kende naar een wereld die hij nog nooit had gezien.

Alles zinderde van verwondering.

Zijn ogen werden groot van verbazing, alsof hij slechts kon begrijpen wat hij zag als hij zijn ogen zo groot maakte dat hij het allemaal kon omvatten. Hij stond daar maar, roerloos, als aan de grond genageld. Het was te veel voor zijn leeftijd, te veel voor elke leeftijd (al gebeurt het maar al te vaak dat, als iemand ouder wordt, zijn 'te-veel-detector' niet meer goed werkt, aangetast door gejaagdheid en techniek). Telkens als er een sneeuwvlok op zijn gezicht landde, trok er een rilling door zijn lijfje en voelde hij de tinteling die langzaam veranderde van vijandig koud naar behaaglijk warm en die zijn gezicht streelde met kleine waterdruppels. Vlak achter zijn grote ogen kon je de vonken zien opstijgen uit de stroom van miljoenen elektrische prikkels, die de stroomonderbrekers van zijn beperkte wereldje overspoel-

den. Zijn bewustzijn was een warboel van vreemde, tegenstrijdige werkelijkheden: *wit, koud, zwevend, vliegend, tintelend, trillend, landend, aanrakend, vonkend, smeltend* – al met al een overbelasting, zo enorm, zo overweldigend, dat hij achterover viel – een vertraagde landing in de opeengehoopte witte massa, terwijl de sneeuw hem teder omarmde. Hij gaf zich gewonnen. Hij probeerde de sneeuw niet langer te begrijpen, alleen maar te ervaren.

Het was een moment van *verwondering*.

Hoe meer ik erover nadenk, hoe beter ik besef dat het een moment van *gevaarlijke* verwondering was. Mijn neefje was zo overstelpt door wat hij zag, dat hij zich overgaf aan de sneeuw en zich erin liet vallen. Heel even, een paar magische seconden lang, had het wonder van de sneeuw het gewonnen van het gevaar van de sneeuw. Heel even was mijn neefje in aanraking geweest met de kern van het leven. Hij wist niet of hij moest lachen of huilen, of hij bang moest zijn of juist gelukkig. Op dat moment ervoer mijn neefje wat Adam en Eva moeten hebben ervaren, dat eerste ogenblik in Eden, toen hun ogen de overweldigende schoonheid van Gods nieuwe schepping niet konden bevatten. Hij ervoer hoe het moet zijn geweest toen bij de blinde de schellen van de ogen vielen en een explosie van kleuren en vormen voor het eerst zijn bewustzijn bestookte; toen de melaatse een golf van elektriciteit door zijn lichaam voelde stromen en zijn dode en rottende huid opeens veranderde in een zacht babyhuidje; toen de verbitterde, wanhopige prostituee opkeek, ervan overtuigd dat haar veroordeling en dood te wachten stonden, en ze in plaats daarvan woorden van vergeving en leven te horen kreeg.

Wat een ogenblikken! Heilige ogenblikken! Om in de tegenwoordigheid van God te zijn, bang en verwonderd tege-

lijk! Het gevoel te hebben in de tegenwoordigheid van het Leven Zelf te zijn, met een ziel die trilt van angst en dankbaarheid.

Ik verlang naar een leven vol heilige ogenblikken. Ik wil elke dag verkeren in de gevaarlijke nabijheid van Jezus. Ik hunker naar een leven dat barst van betekenis, avontuur, verwondering, risico en *gevaar*. Ik verlang naar een geloof dat heerlijk verraderlijk is. Ik wil dicht bij Jezus zijn, niet wetend of ik moet lachen of huilen.

Als ik eerlijk ben, is het merendeel van mijn verlangens onvervuld gebleven, en mijn leven verre van verraderlijk... tot een paar jaar geleden.

In 1991 hebben mijn vrouw en ik een week doorgebracht in een L'Arche-gemeenschap, Daybreak, waar het merendeel van de bewoners lichamelijke en geestelijke beperkingen kent. De bewoners van de gemeenschap deden me vaak denken aan kleine kinderen. Ze waren kinderlijk. En wat me verbaasde, was hoeveel L'Arche me heeft geleerd over Jezus. Eigenlijk had het me niet moeten verbazen. In Matteüs 18:3 wordt een voorval uit het leven van Jezus beschreven, waar Hij een klein kind bij Zich roept en vervolgens tegen de volwassenaars zegt: 'Luister goed. Als jullie niet veranderen, en net zo worden als de kinderen, zul je nooit in het hemelse koninkrijk komen.' *Hoe waar is dat!* Deze wonderlijke groep mensen – die hun kinderlijke eigenschappen niet waren kwijtgeraakt – brachten me met zachte hand terug naar de plaats van gevaar en verwondering.

Wat zou er gebeuren als we allemaal Jezus' advies ter harte namen en 'zouden worden als de kinderen' – zoals mijn neefje? Ligt gevaarlijke verwondering binnen uw en mijn bereik? Ik geloof van wel. Waarom zijn er dan niet méér mensen die het leven zo ervaren? Omdat we obstakels toe-